

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВАРМІНСЬКО-МАЗУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ ВИЩА ШКОЛА БІЗНЕСУ (ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ В БРАТИСЛАВІ (СЛОВАЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК (НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ГЕНУЇ (ІТАЛІЯ)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

**ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА:
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ДВНАДЦЯТОЇ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(8 вересня 2023 р.)

*Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької
діяльності
Одеса-ОНЕУ
2023*

УДК 334.716 (043.2)
Е 40

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції

Укладачі:

Грінченко Р.В. – доктор економічних наук, доцент;
Кошельок Г.В. - доктор економічних наук, доцент.

Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: Матеріали дванадцятої міжнар. наук.-практ. конф., 8 вересня 2023 р. Одеса: ОНЕУ, 2023. 671 с., ілл.

Для здобувачів економічних спеціальностей, викладачів, аспірантів і докторантів вищих навчальних закладів, підприємців і працівників управлінської діяльності підприємств та організацій.

© Одеський національний економічний університет, 2023

Гасій О. В.

к.е.н., доцент

Полтавський університет економіки і торгівлі (Україна)

Андрющенко К. І.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Полтавський університет економіки і торгівлі (Україна)

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах підприємства повинні шукати нові способи забезпечення фінансової сталості, рівноваги, конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі. Для цього потрібно не лише володіти інструментарієм оцінки фінансових показників роботи підприємства, а й реагувати не наявні негативні впливи та ризики, які можуть знизити рівень фінансової безпеки сьогодні і в перспективі.

Поняття фінансової безпеки підприємства є багатогранним. Це система взаємопов'язаних елементів, від взаємодії яких залежить його стійкість до банкрутства та збереження рівноваги на поточний момент та на перспективу [1;3].

Оцінка та аналіз фінансової безпеки підприємства може бути якісною при ідентифікації певного набору інструментів, актуального на момент дослідження. Сучасні підходи узагальнимо за такими напрямками:

1. підхід, що ґрунтується на обчисленні фінансово-економічних показників та їх інтерпретації, – коефіцієнтний, що передбачає дослідження таких індикаторів, як: коефіцієнт зносу основних засобів, індекс зміни чисельності працівників, коефіцієнт покриття, індекс зміни чистого доходу від реалізації, чистий прибуток, прибутковість (рентабельність) [2], коефіцієнти ліквідності, швидкість ліквідності оборотних активів, швидкість обороту товарних запасів, ймовірність банкрутства, точка беззбитковості, ефективності управління підприємством та його майном (ресурсами), платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, ринкової стійкості та інвестиційної привабливості тощо.

2. ресурсно-функціональний підхід, в основу якого покладено два ключові аспекти дослідження: ресурсний, який передбачає ґрунтовний аналіз фінансових ресурсів підприємства, їх достатності та резервів нарощення; функціональний – ґрунтується на оцінці ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства.

3. програмно-цільовий підхід, що передбачає встановлення конкретних цілей на основі детального плану дій з обґрунтуванням напрямів їх досягнення та моніторинг результатів.

4. скоринговий метод, як потужний інструмент оцінювання ризиків, побудови прогнозних моделей досягнення підприємством належного рівня фінансової безпеки на основі реальної статистичної інформації.

5. вартісний, який дає змогу оцінити фінансовий потенціал нарощення ринкової вартості підприємства, його цінності для своїх клієнтів порівняно з конкурентами. Ключовими постулатами вартісного підходу є орієнтація на клієнта та його потреби, на зацікавлених осіб – стейкхолдерів, нарощення цінності, стратегічна спрямованість з урахуванням поставлених фінансових цілей та напрямів їх досягнення. Тому його різновидом є стратегічно-цільовий підхід.

Враховуючи низку вищенаведених підходів оцінки рівня фінансової безпеки підприємства з урахування різних аспектів його діяльності, важко виокремити єдиноприйнятний для усіх підприємств, незалежно від сфери функціонування. Тому потрібно концептуально підходити до даного питання, користуючись такими вітчизняними та зарубіжними практиками, в основу яких покладено розрахунок інтегрального показника, як зведення комплексу різних показників чи факторів в один загальний показник для оцінки певного явища або ситуації. Інтегральний показник є результатом агрегації чи зваженого обчислення окремих показників з метою забезпечення комплексної оцінки, порівняння та прийняття рішень (наприклад, моделі Альтмана (E. Altman), Бівера (W. Beaver), Депаліяна (G. Depallens), Спрінгейта (G. Springate), Таффлера, Тішоу, Фулмера (J. Fulmer) тощо).

Розрахунок інтегрального показника для оцінки рівня фінансової безпеки підприємства має включати такі етапи: формування матриці показників фінансової безпеки (показників фінансового стану, розвитку, стійкості, ефективності формування та використання ресурсів та ін.); проведення процедури нормування відібраних показників; визначення часткових коефіцієнтів по кожному показнику; розрахунок інтегрального показника.

Перевагами такого способу оцінки рівня фінансової безпеки підприємства є зручність, простота розрахунків та їх інтерпретація, моделювання результативного індикатора на перспективу, пристосовуваність до конкретної галузі економіки та специфіки діяльності підприємства.

Таким чином, інструментарій оцінки фінансової безпеки підприємства характеризується різноманітністю як підходів до оцінки рівня фінансової безпеки підприємства, та і показників, що беруться в розрахунки. Тому доцільним вбачається побудова та розрахунок інтегрального показника для оцінки рівня фінансової безпеки підприємства з урахуванням особливостей його діяльності.

Список використаних джерел

1. Пузаненко І.В., Гасій О.В. Сутність поняття фінансової безпеки підприємства. Наука і молодь у ХХІ сторіччі : зб. тез доп. Всеукр. молодіжн. наук.-практ. інтернет-конф. Полтава : ПУЕТ, 2022. С. 131-134.

2. Чепя С. М., Шиндер В.В. Теоретичні аспекти управління прибутковістю та рентабельністю підприємства. Актуальні питання розвитку економіки, харчових технологій та товарознавства : зб. тез доп. ХЛІІ Міжнар. наук. студ.

конф. за підсумк. наук.-дослід. робіт студ. за 2018 р.: у 2 ч. Полтава : ПУЕТ, 2019. Ч. 1. С. 175-177.

3. Чередник К.В., Деєв О.С. Елементи механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства. Актуальні питання розвитку економіки, харчових технологій та товарознавства : зб. тез доп. XLII Міжнар. наук. студ. конф. за підсумк. наук.-дослід. робіт студ. за 2018 р.: у 2 ч. Полтава : ПУЕТ, 2019. Ч. 1. 173-175.